

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 31 mars 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränta åt Knut Olof Åkerlind och understöd åt Elsa Paulina Blomdahl.

I en den 5 mars 1943 dagtecknad proposition nr 115, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, framlagt förslag angående dels livränta åt Knut Olof Åkerlind, dels ock understöd åt Elsa Paulina Blomdahl.

1:o.

Knut Olof Åkerlind. Under punkten 1 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att Knut Olof Åkerlind tillkommande livränta — efter avdrag av de livräntebelopp, Åkerlind äger uppbära från riksförsäkringsanstalten — må från och med budgetåret 1943/44 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbelopp icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

Sedan den 6 maj 1940 sammanstötning ägt rum i plankorsningen mellan allmänna landsvägen Rögle—Västraby i Vålinge socken och järnvägslinjen Hälsingborg—Ängelholm mellan ett persontåg och en kronan tillhörig, av Hallands regemente disponerad lastbil med påföljd, såvitt nu är i fråga, att värnpliktige nr 670-8-1936 Knut Olof Åkerlind, vilken såsom passagerare medföljt bilen, tillfogats vissa svårare kroppsskador, förpliktades kronan genom Luggude häradsrätts laga kraftvunna utslag den 30 december 1941 att till Åkerlind utgiva en årlig livränta å 1,200 kronor för tiden från den 22 september 1941, dock med skyldighet för Åkerlind att vidkännas avdrag å livräntan med vad han erhållit och komme att erhålla i livränta från riksförsäkringsanstalten. Åkerlinds invaliditet beräknades i utslaget till 40 procent. I utslaget förklarades jämväl, att det skulle vara Kungl. Maj:t och kronan obetaget att i särskild rättegång för tiden efter den 22 september 1942 påkalla omprövning av invaliditetsgraden och den jämkning av Åkerlind tillerkänd livränta, som kunde föranledas av att invaliditetsgraden befunnes vara lägre än den ovan angivna.

Genom brev den 5 juni 1942 har Kungl. Maj:t anvisat medel för bestridande av Åkerlind enligt nämnda utslag för tiden den 23 september

1941—den 22 september 1942 tillkommande livränta efter en invaliditetsgrad av 40 procent i vad den överstege av riks försäkringsanstalten för samma tid utanordnat livräntebelopp.

Sedan riks försäkringsanstalten tillerkänt Åkerlind livränta efter en invaliditetsgrad av likaledes 40 procent för tiden den 23 september 1942—den 22 september 1943, ha arméförvaltningens tyg- och civila departement i skrivelse den 29 december 1942 meddelat, att departementen, som icke funnit sig böra påkalla någon omprövning av invaliditetsgraden med därav följande jämkning av den enligt häradsrättens utslag Åkerlind tillerkända livräntan, av tillgängliga medel verkställt utbetalning till Åkerlind av den å tiden den 23 september—den 22 november 1942 belöpande livräntan, 104 kronor. På grund härav hemställde departementen, att Kungl. Maj:t, med godkännande av den sålunda verkställda utbetalningen, måtte medgiva, att den Åkerlind enligt utslaget tillkommande, på tiden den 23 september 1942—den 22 september 1943 belöpande livräntan, (1,200 — 576 =) 624 kronor, finge bestridas av fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Genom brev den 22 januari 1943 medgav Kungl. Maj:t, att för beredande av ersättning åt Åkerlind i förevarande avseende för tiden den 23 september 1942—den 22 september 1943 ett belopp av 624 kronor finge utbetalas från nämnda anslag.

Föredragande departementschefen har anfört:

Av riksdagen torde böra utverkas medgivande att nu avsedd fyllnads-livränta för tiden från och med budgetåret 1943/44 må gäldas av det under riksstatens tolfte huvudtitel uppförda anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. Vid anslagets ianspråktagande för ändamålet bör givetvis beaktas att livräntan efter särskild rättegång kan komma att bli föremål för jämkning på grund av att invaliditetsgraden framdeles finnes lägre än vad i häradsrättens utslag angivits. På sätt tidigare i likartade fall ägt rum bör föreskrift meddelas därom, att å ersättningsbelopp icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensions-tagare.

Utskottet.

Med biträdande av vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

2:o.

Änkefru Elsa Paulina Blomdahl. Under punkten 2 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att Elsa Paulina Blomdahl, född Thuré, må från och med den 1 juni 1942, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Värnpliktige reservofficersaspiranten vid Västgöta flygflottilj Folke Blomdahl avled den 19 maj 1942 till följd av olycksfall under flygning i tjänsten.

Hos Kungl. Maj:t har änkefru Blomdahl under framhållande att hon befunne sig i knappa ekonomiska omständigheter anhållit att på grund av dödsfallet bliva tillerkänd understöd som bidrag till sin framtida försörjning.

Av handlingarna i ärendet inhämtas följande.

Sökanden är född den 22 juni 1893. Hennes make, köpmannen Johan Ernst Blomdahl, avled den 21 december 1941 och efterlämnade såsom dödsbo-delägare änkan samt sonen Folke och en dotter. Behållningen i boet uppgick till 6,461 kronor 78 öre. Maken hade på sin tid idkat egen affärsverksamhet men på grund av svårartad sjukdom de två senaste åren före sin död icke kunnat bedriva någon verksamhet. Makarna hade de senaste åren och intill mannens död försörjt sig av eget kapital. Sökandens enda tillgångar utgöras av, förutom lösöre, arv efter sonen samt ett mindre antal statsobligationer. Värdet av dessa tillgångar uppgår för närvarande till omkring 6,000 kronor. Sökanden har ej annan inkomst än ränta å arvet efter sonen, uppgående till omkring 212 kronor per år, och uppbär ej folkpension. Dottern, som har en lön av 228 kronor i månaden som skrivbiträde, kan icke bidra till sökandens uppehälle. Sonen har ej heller kunnat bidra till sökandens uppehälle men sökanden hade hoppats på ekonomisk hjälp från sonen sedan han fullbordat sin militära utbildning. Intill den tidpunkt, då han började sin militärtjänstgöring, har han åtnjutit fri kost och logi i hemmet. Enligt läkarintyg är sökanden under ett halvt år från den 22 oktober 1942 oförmögen till försörjningsarbete på grund av nervsjukdom med hjärtsvaghetsymptom.

Föredragande departementschefen har anfört:

I likhet med de hörda myndigheterna finner jag mig böra på grund av föreliggande ömmande omständigheter tillstyrka, att sökanden beredes understöd av statsmedel på grund av sonens genom olyckshändelse under militärtjänstgöring inträffade död. Det av statskontoret föreslagna understödsbeloppet om 600 kronor överensstämmer med vad tidigare i liknande fall plägat utgå. Jag tillstyrker därför understöd med nämnda belopp, att såsom statskontoret föreslagit utgå från och med den 1 juni 1942 eller från och med månaden näst efter den varunder dödsfallet inträffat. Beloppet bör utgå från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Utskottet, som funnit sig böra biträda vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Stockholm den 30 mars 1943.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 32.